

ՀՀ ԼՈՌՈՒ ՄԱՐԶՊԵՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ 2016թ. ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հ Ա Շ Վ Ե Տ Վ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն

Լոռու մարզում 2016թ. գործել է.

ա/ 6 բուհ, որից 2-ը ոչ պետական, 9 միջին մասնագիտական և 2 արհեստագործական պետական ուսումնական հաստատություններ

բ/ 68 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն՝ 4379 երեխաներով, 2 ոչ պետական ՆՈՒՀ և 24 նախակրթարան /տեղակայված 24 դպրոցում /26 խումբ, 420 երեխա/

գ/ 166 հանրակրթական ուսումնական հաստատություն, այդ թվում 80-ը՝ միջնակարգ, 68-ը՝ հիմնական, 4-ը՝ հատուկ /այդ թվում 1-ը՝ մաթեմատիկայի և բնագիտական առարկաների խորացված ուսուցմամբ/, 11 ավագ դպրոց և 3 վարժարան /2-ը՝ մասնագիտացված/: Վանաձոր քաղաքում գործում է մեկ արհեստագործական ուսումնարան՝ 13 խմբով (196 աշակերտ):

Մարզային ենթակայությամբ գործող 150 դպրոցները ընդգրկում են՝

- ◆ միջնակարգ դպրոցներ - 80
- ◆ վարժարան - 1
- ◆ հիմնական դպրոցներ - 69 /որոնցից 1-ը՝ հատուկ/
- ◆ 26120 սովորողները կոմպլեկտավորված են 1607 դասարաններում

2016-2017թթ. ուսումնական տարում մարզի 166 հանրակրթական դպրոցներում աշխատում են 3539 ուսուցիչ, այդ թվում 3126-ը՝ մարզային ենթակայության դպրոցներում /2670 կին և 456 տղամարդ/: Ուսուցիչ աշակերտ հարաբերակցությունը 2016-2017թթ. ուսումնական տարում կազմել է 1/8.3:

Նախադպրոցական կրթություն

2016 թվականին Լոռու մարզում գործել է 68 նախադպրոցական ուսումնական հաստատություն: Գործող նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների շենքային հզորությունը կազմում է 5268 երեխա-տեղ, որի միայն 86%-ն է շահագործվում:

2016թ. սեպտեմբերի 15-ի տվյալներով ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները կազմակերպվել են 152 խմբով, որտեղ ընդգրկվել է 4379 երեխա: Ընդ որում, 5-6 տարեկանների թիվը 1807 է, որը կազմում է երեխաների ընդհանուր թվի 41%-ը: Երեխա/դաստիարակ հարաբերակցությունը կազմում է 1/13:

Մարզում 2009 թվականից գործում են նաև նախակրթարաններ, որոնք սկզբում գործել են «Մատչելիության ապահովում» վարկային ծրագրի շրջանակներում, այնուհետև՝ սկսած 2011 թվականից, աստիճանաբար անցել են պետական ֆինանսավորման:

2012 թ-ին նախակրթարաններ գործել են մարզի 5 դպրոցներում /6 խումբ, 127 երեխա/, 2013թ-ին՝ թվով 22 դպրոցում /27 խումբ, 451 երեխա/ և 2014թ-ին՝ թվով 21 դպրոցում /23 խումբ, 400 երեխա/, 2015թ-ին՝ 21 դպրոցում /21 խումբ, 355 երեխա/, 2016թ-ին՝ թվով 24 դպրոցում /26 խումբ, 420 երեխա/:

Գյուղական համայնքների ՆՈՒՀ-երում ընդգրկված երեխաների թիվը կազմել է մարզի ՆՈՒՀ-երում ընդգրկված երեխաների ընդհանուր թվի 26%-ը: Այս բացը լրացվում է գյուղական համայնքների դպրոցների կազմում գործող նախակրթարանների միջոցով: Եթե նախակրթարաններում ընդգրկված երեխաների թիվն ավելացնենք ՆՈՒՀ-երի 5-6 տարեկան երեխաների թվին, ապա 5-6 տարեկան երեխաների թիվը կկազմի մարզի ՆՈՒՀ-երում ընդգրկված երեխաների ընդհանուր թվի 50%-ը:

Արդեն 2-րդ տարին է՝ դրական տեղաշարժ է արձանագրվում երեխա/դաստիարակ հարաբերակցության մեջ: Նախկինում 12 երեխայի համար հաշվարկվում էր 1 դաստիարակ: Կրթական բարեփոխումների արդյունքում 2012թ-ին երեխա-դաստիարակ հարաբերակցությունը դարձել էր 1/12,4: 2013, 2014թթ. այն կազմել է 1/12,5, 2015 թ-ին՝ 12,6, իսկ հաշվետու տարում այն կազմել է՝ 1/13 :

2012-2016 թվականներին նախադպրոցական հաստատությունների քանակի և դրանցում ընդգրկված երեխաների թվի դինամիկան տրված է աղյուսակ 1-ում:

Աղյուսակ 1.

Տարեթիվը	Մանկապարտեզների թիվը	Խմբերի թիվը	Հաճախող երեխաների թիվը	5-6 տարեկան երեխաների թիվը
2012	67	158	4077	1638
2013	68	149	4346	1638
2014	69	155	4575	1828
2015	68	154	4538	1844
2016	68	152	4379	1807

Ընթացիկ տարում վերահսկողություն է իրականացվել նախադպրոցական ուսումնական հաստատությունների կողմից ՀՀ կրթության մասին օրենսդրության եւ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի ընդունած նորմատիվ ակտերի կատարման նկատմամբ: Ուսումնասիրություններ են իրականացվել 9 համայնքների (Հաղպատի, Կուրթանի, Լեռնահովիտի, Մեծավանի, Սպիտակի թթ. 1,2 Տաշիրի թթ. 1,3,4, Վարդաբլուրի) ՆՈՒՀ-երում, տրվել են հանձնարարականներ՝ ուսումնասիրությունների արդյունքների ընթացքում

բացահայտված ՀՀ օրենսդրության պահանջների, խախտումների և թերությունների վերացման վերաբերյալ:

Նախադպրոցական ուսումնական հաստատություններում փորձարարական եւ նորարարական գործունեություն կազմակերպելու նպատակով մարզպետարանի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչությունը համագործակցել է Կրթության ազգային ինստիտուտի Լոռու մասնաճյուղի հետ:

Միջնակարգ կրթություն

Մարզային ենթակայության 150 դպրոցում աշխատում է **3126** ուսուցիչ, որոնցից 2923-ը ունի բարձրագույն մանկավարժական, կամ բարձրագույն կրթություն /91.4%-ը/, մնացած 203-ը՝ միջին մասնագիտական կամ թերի բարձրագույն:

Ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերակցությունը մարզում կազմում է 8.3՝ ինչպես նախորդ տարի:

Դասարանների միջին խտությունը 16.4 - է:

Ուսուցչի միջին ծանրաբեռնվածությունը կազմում է 17.6 շաբաթական ժամ:

Հանրակրթական հաստատությունների հիմնական ցուցանիշները ըստ տարիների ներկայացված են աղյուսակ 2-ում և ստորև տեղադրված գծապատկերներում:

Աղյուսակ 2.

Ցուցանիշներ	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/2017
Դպրոցների քանակը	152	151	151	151	150
Աշակերտների թվաքանակը՝ այդ թվում	25771	24861	25226	26120	26435
1-ին դասարան	2852	2848	3017	3055	3223
/9-րդ/ դասարան	2701	2183	1132	2145	2031
/12-րդ/ դասարան	1670	1135	1190	1096	959
Միջին հաշվով 1 դպրոց հաճախում են	170	160	160	173	176
Դասարանների միջին քանակը մեկ դպրոցում	10.7	10.3	10.4	10.6	10.7
Միջին հաշվով մեկ դասարան հաճախում են	15.8	15.9	15.9	16.2	16.4
Մանկավարժների	3616	3121	3118	3126	3126

թվաքանակը, նրանցից					
✓ բարձրագույն կրթությամբ	3354	2865	2862	2920	2923
✓ միջին մասնագիտական կամ միջնակարգ կրթությամբ	262	256	256	206	203
Մեկ մանկավարժին ընկնող աշակերտների միջին թիվը	7.2	7.9	8.1	8.3	8.3
Մեկ դպրոցում աշխատող մանկավարժների միջին թիվը	23.7	20.6	20.6	20.7	20.7

2016 թվականի սեպտեմբերի տվյալներով նախորդ տարվա համեմատ արձանագրվել է աշակերտների թվի աճ՝ 315-ով:

Հուլիս-օգոստոս ամիսների ընթացքում համակարգվել և վերահսկվել են մարզի դպրոցական տարիքի երեխաների հաշվառումը և նրանց ընդգրկումը հանրակրթական դպրոցներ:

Արդյունքում՝ 2016թ. սեպտեմբերին 1-ին դասարան է ընդունվել 3223 երեխա: Այս ցուցանիշը 168-ով ավել է նախորդ տարվա ցուցանիշից:

Ըստ դպրոցների տվյալների 2016թ. մարզի տարածքում հայտնաբերվել են տարբեր պատճառներով պարտուսից դուրս մնացած 23 երեխաներ: Պարտուսից դուրս մնացած երեխաների ծնողների կամ խնամակալների հետ կազմակերպվել են հանդիպումներ, կատարվել են բացատրական աշխատանքներ, որի արդյունքում 3 երեխա վերադարձել է դպրոց:

Կրթության ոլորտում աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրին միտված մարզի պարտուսի տարիքի երեխաների ընդգրկվածությունը հանրակրթական համակարգում կազմում է 99,9%:

Խորհրդատվական օգնություն է ցուցաբերվել մարզի 150 հանրակրթական դպրոցների խորհուրդներին՝ դպրոցների տարիֆիկացիաների կազմման, հաստիքացուցակների ձևավորման, ֆինանսատնտեսական և ուսումնադաստիարակչական հարցերի քննարկումների կազմակերպման, տնօրենների ու ուսուցիչների ընտրությունների և այլ հարցերում:

2016թ-ին ՀՀ Լոռու մարզային ենթակայության հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների կառուցապատման և նորոգման նպատակով ներդրումը կազմել է 180.0 մլն. դրամ:

Ամրացման աշխատանքներ է իրականացվել Վանաձորի թիվ 18 դպրոցում. ներդրումը կազմել է 180.0 մլն. դրամ:

Տնօրենների կողմից սահմանված կարգով և պարբերականությամբ տեղեկատվություն է ներկայացվել գույքագրման, շենք-շինությունների ֆիզիկական վիճակի մասին: Ստացված տեղեկատվությունը մասնագիտական վերլուծության է ենթարկվել, որը հիմք է ծառայել հիմնանորոգման, արդիականացման ծրագրերի մշակման համար:

ՀՀ կառավարության 2006թ. հունվարի 26-ի թիվ 346-Ն որոշման համաձայն ՀՀ Լոռու մարզպետարանի ենթակայության թվով 2 դպրոցների ամրացված անշարժ գույքը հանձնվել է ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության տնօրինությանը /մարզային ենթակայության թվով 150 հաստատություններին ամրացված գույքից հանձնված է 68-ինը/:

Ներկայացվել է թվով երկու ՀՀ կառավարության որոշման նախագծեր՝ «Պաղարկայրի հիմնական դպրոց» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը միացման ձևով վերակազմակերպելու մասին և «ՀՀ Լոռու մարզի Ալավերդի համայնքին գույք նվիրաբերելու մասին», արդյունքում կայացվել են ՀՀ կառավարության որոշումներ:

Նախապատրաստվել և ներկայացվել են Լոռու մարզի հանրակրթական դպրոցների դասագրքերի 2016-2017 ուստարվա հայտերը:

ՀՀ կրթության պետական տեսչության 2016 թվականի աշխատանքային ծրագրի և ՀՀ կրթության պետական տեսչության պետի՝ 2016 թվականի մարտի 14-ի N 14-Ա կարգադրության համաձայն 2016թ. մարտի 29-ից մինչև ապրիլի 15-ը ՀՀ Լոռու մարզպետարանի աշխատակազմի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչությունում և մարզային ենթակայության թվով 150 ուսումնական հաստատություններում իրականացվել է ուսումնասիրություն: Ուսումնասիրությամբ ընդգրկվող ժամանակահատված է ընդունվել 2012 թվականի օգոստոսի 20-ից մինչև 2016 թվականի մարտի 28-ը: Ուսումնասիրության արդյունքում հայտնաբերվել են կրթության բնագավառը կարգավորող ՀՀ օրենսդրության պահանջների կատարման խախտումներ: Տրվել են հանձնարարականներ խախտումներ գրանցած դպրոցների տնօրեններին՝ շտկել թերությունները և սահմանված ժամկետում կատարված աշխատանքների մասին տեղեկացնել ԿԳ նախարարության աշխատակազմի կրթության պետական տեսչությանը: Նման հանձնարարական տրվել է նաև մարզպետարանի աշխատակազմի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչության գործառույթներում տեղ գտած թերությունները վերացնելու ուղղությամբ:

ՀՀ Լոռու մարզպետի հանձնարարությամբ հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների կողմից ՀՀ կրթության մասին օրենսդրության և կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի ընդունած նորմատիվ ակտերի կատարումը և սովորողների կրթական մակարդակը ուսումնասիրելու նպատակով 2016թ-ի հունվար-մայիս ամիսների ընթացքում մարզպետարանի աշխատակազմի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչության

կրթության բաժնի աշխատակիցների կողմից կազմակերպվել են այցելություններ Վանաձորի, Սպիտակի և Ստեփանավանի տարածաշրջանների 19 դպրոցներ:

Մարզպետարանի ներքին աուդիտի բաժնի կողմից 2016թ. ընթացքում կատարվել է ներքին աուդիտ մարզի թվով 53 հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում: Արդյունքում՝ խախտումների համար մեկ տնօրեն ստացել է <<խիստ նկատողություն>> կարգապահական տույժը (Ավարդի թ. 1 հ/դ):

2016 թվականի ընթացքում դպրոցի տնօրենի պաշտոնի թափուր տեղի համար կազմակերպվել և անց է կացվել թվով 45 մրցույթ:

Կազմակերպվել և անցկացվել է ուսուցչի թափուր տեղի համար 950 մրցույթ:

2016թ. հունվարից սկսած նախապատրաստական աշխատանքներ են իրականացվել մարզի 604 ուսուցիչների պարզ ընթացակարգով ատեստավորելու ուղղությամբ: ՀՀ կառավարության 2010թ. հոկտեմբերի 14-ի N 1391-Ն որոշմամբ հաստատված հանրակրթական ուսումնական հաստատության ուսուցչի ատեստավորման կարգի համաձայն 2016թ. ատեստավորման ներկայացված ուսուցիչներից պարզ ընթացակարգով ատեստավորվել են 514-ը, տարբեր պատճառներով վերապատրաստման դասընթացներին չեն մասնակցել և չեն ատեստավորվել 90 ուսուցիչներ:

2016թ-ի հունվար-մարտ ամիսներին հաշվառվել են մարզի բոլոր դպրոցների 9-րդ դասարանի աշակերտները՝ ըստ <<Հայոց լեզու և գրականություն>>, <<Մաթեմատիկա>>, <<Օտար լեզու>>, <<Հայոց պատմություն>>, բնագիտական առարկաներ և << Ռուսաց լեզու>> առարկաներից ավարտական քննություններ հանձնելու ցանկության:

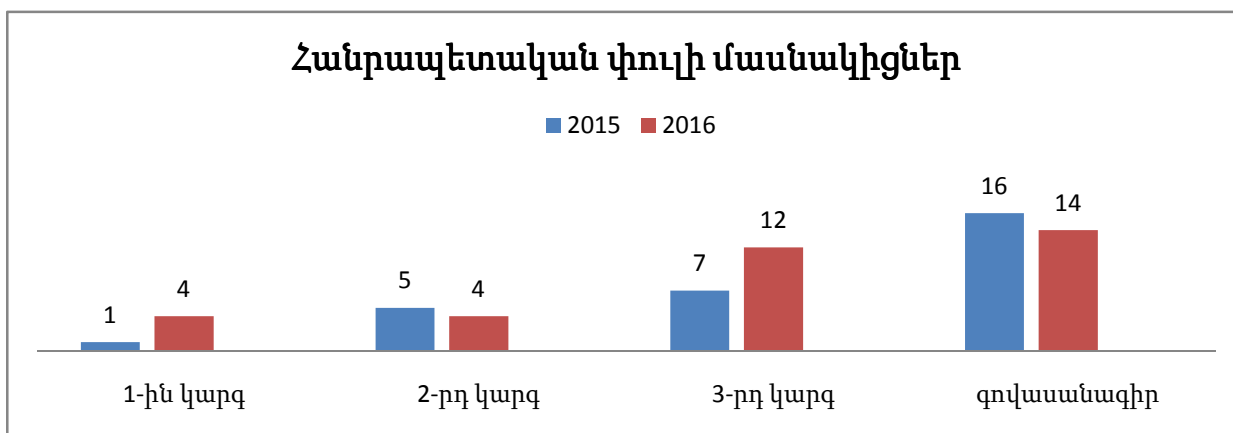
Իրականացվել է մեծածավալ նախապատրաստական աշխատանք ավարտական քննությունները 2015-2016 ուստարվա ավարտին և 2016-2017թ. ուստարվա համար նախատեսված 2016թ-ի դեկտեմբեր ամսին կայացած սովորողների գիտելիքների ստուգման, ավարտական և պետական ավարտական քննությունների կազմակերպման և անցկացման աշխատակարգի պահանջներին համապատասխան կազմակերպելու և անցկացնելու ուղղությամբ:

Հունվար-դեկտեմբեր ամիսների ընթացքում ոլորտին վերաբերող բազմաբնույթ հարցերի առնչությամբ կատարվել է քաղաքացիների ընդունելություն

Առարկայական օլիմպիադաների կազմակերպում

Փետրվարի 15-ից մարտի 9-ը կազմակերպվել և անց է կացվել օլիմպիադանների տարածքային և մարզային փուլերը, որոնց մասնակցել են համապատասխանաբար՝ 1451 և 601 աշակերտներ: Մարզային փուլի արդյունքում 115 /նախորդ տարում՝ 132/ աշակերտներ իրավունք են նվաճել մասնակցելու օլիմպիադայի հանրապետական փուլին:

Վերջնական արդյունքում մարզը ունեցել է հանրապետական փուլի 34 / նախորդ տարում՝ 29/ մրցանակակիր.

ՀՀ նախագահի ամենամյա մրցանակաբաշխության <<Լավագույն աշակերտ 2016>> անվանակարգի հաղթողներ են ճանաչվել <<Վանաձորի մաթեմատիկայի և բնագիտական առարկաների խորացված ուսուցմամբ հատուկ դպրոցի>> աշակերտներ Լուսինե Ղազարոսյանը և Արման Եղիազարյանը:

Նույն դպրոցի աշակերտներ Համլետ Խաչատրյանը և Սպարտակ Սաղյանը մասնակցել են քիմիայի միջազգային օլիմպիադաներին (Մոսկվա, Թբիլիսի) և արժանացել բրոնզե մեդալների:

Կազմակերպվել և անց է կացվել <<Ամենախելացին>> հեռուստանախագծի երրորդ եթերաշրջանի ընտրական փուլի աշխատանքները Լոռու մարզի սովորողների շրջանում:

2016թ-ի ընթացքում Լոռու մարզում ՀՀ Կառավարության հաստատած ծրագրի շրջանակում Պաշտպանության, ԿԳ նախարարությունների և Լոռու մարզպետարանի հովանու ներքո անց է կացվել <<Ես սիրում եմ իմ երկիրը>>, <<Իմ ներառական դպրոցը>>, <<Կյանք արժեցող խաղաղություն>>, <<Նամակ զինվորին>>, <<Ես և էպոսը>> շարադրությունների հանրապետական մրցույթներ՝ միտված մատաղ սերնդի ռազմահայրենասիրական դաստիարակության զարգացմանը, անկախ և հզոր հայրենիքի կերտման գաղափարի խթանմանը մեր երիտասարդության շրջանում: Ուսումնական հաստատություններում բազմաթիվ միջոցառումներ են անցկացվել, նվիրված Հայոց Մեծ եղեռնի 101-ամյա տարելիցին, ՀՀ անկախացման 25-ամյակին և այլն:

Շախմատը Լոռու մարզի դպրոցներում

Շախմատը որպես պարտադիր առարկա հանրակրթական դպրոցներում մտել է 2011թվականին: Այն շարունակում է մեծ հետաքրքրություն առաջացնել սովորողների մոտ:

2014-15 ուսումնական տարում շախմատ առարկան ուսուցանել է տաս հազար հարյուր քառասունչորս աշակերտ, 2015-16 ուսումնական տարում աճել է և կազմում է տաս հազար երկու հարյուր վաթսուն, իսկ 2016-17 ուսումնական տարում՝ տաս հազար երկու հարյուր ութսունվեց:

2016թ. հունվարից մինչև սեպտեմբեր ամիսը անց է կացվել Լոռու մարզի դպրոցականների շախմատի տասերորդ օլիմպիադայի երեք փուլերը, որին մասնակցել են տաս հազար հարյուր աշակերտներ: Հաշվի առնելով սովորողների հետաքրքրությունը շախմատ առարկայի

նկատմամբ, ինչպես նաև առարկայի ազդեցությունը նրանց ստեղծագործական մտածողության վրա, համաձայն ԿԳ նախարարի հանձնարարականի մարզպետարանի ենթակայության հանրակրթական դպրոցներում ստեղծվել են շախմատի խմբակներ, որպես լրացուցիչ կրթական ծառայություն:

Ուսուցիչների մրցույթների կազմակերպում

ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2013թ. դեկտեմբերի 5-ի թիվ 1354-Ն հրամանով հաստատված <<Տարվա լավագույն ուսուցիչ, դաստիարակ, տնօրեն մրցույթների անցկացման մասին>> կարգի պահանջներին համապատասխան ՀՀ Լոռու մարզպետի 2016թ. մարտի 22-ի թիվ 27, 28 և 29 կարգադրություններով ստեղծվել են <<Տարվա լավագույն տնօրեն>>, <<Տարվա լավագույն ուսուցիչ>> և <<Տարվա լավագույն դաստիարակ>> մրցույթների անցկացման հանձնաժողովներ: Մարտ-ապրիլ ամիսների ընթացքում նախապատրաստվել և քննարկվել են <<Տարվա լավագույն ուսուցիչ>>, <<Տարվա լավագույն տնօրեն>>, <<Տարվա լավագույն դաստիարակ>> մարզային փուլի մասնակիցների գործերը, ստեղծվել են համապատասխան հանձնաժողովներ՝ նրանց մոտ դասալսումներ կազմակերպելու համար:

Հիմք ընդունելով ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2015 թվականի օգոստոսի 20-ի թիվ 734-Ա/Ք հրամանով հաստատված <<Հայոց լեզու և գրականություն>>, <<Հայոց պատմություն>>, <<Հայոց եկեղեցու պատմություն>>, բնագիտական /ֆիզիկա, քիմիա, կենսաբանություն/ առարկաների ուսուցիչների և դասվարների <<Լավագույն ուսուցիչ>> հանրապետական մրցույթի անցկացման կարգը՝ ՀՀ Լոռու մարզպետի 2016թ. սեպտեմբերի 13-ի թիվ 167 կարգադրությամբ վերը նշված մրցույթի մարզային փուլի անցկացման նպատակով ստեղծվել է մարզային գնահատող հանձնաժողով: Գնահատող հանձնաժողովի որոշմամբ մրցույթի մարզային փուլի հաղթողներ են ճանաչվել դասվար՝ 3, հայոց լեզվի և գրականության՝ 2, հայոց պատմության՝ 2, հայոց եկեղեցու պատմություն՝ 3 և բնագիտական առարկաների՝ 4 ուսուցիչներ:

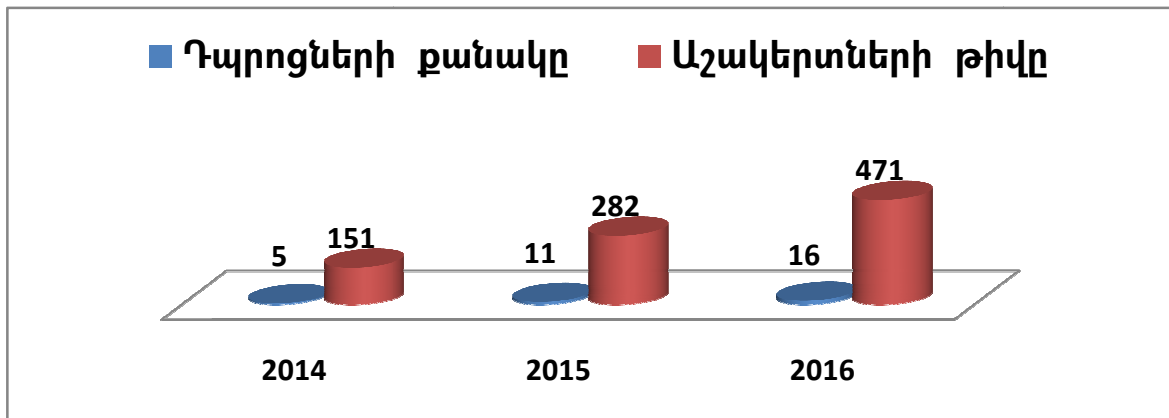
Սեպտեմբերի 29-ին Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում տեղի ունեցավ ՀՀ ԿԳ նախարարության և Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին 2-րդի օրհնությամբ կազմակերպված <<Լավագույն ուսուցիչ>> մրցույթի մրցանակաբաշխության արարողությունը, որին Լոռու մարզից որպես մրցանակակիրներ մասնակցում էին 2-րդ մրցանակի արժանացած Վանաձորի Սայաթ-Նովայի անվան N 10 ավագ դպրոցի ուսուցչուհիներ Լիանա Մատինյանը «Հայոց եկեղեցու պատմություն» առարկայից և Մարիա Գրիգորյանը «Քիմիա» առարկայից, ինչպես նաև Վանաձորի թիվ 28 հիմնական դպրոցի ուսուցչուհի, 3-րդ մրցանակի արժանացած Նարինե Վարդանյանը՝ «Հայոց եկեղեցու պատմություն» առարկայից:

Պարգևատրված ուսուցիչներին տրվել են նաև խրախուսական նվերներ:

Հատուկ /ներառական/ կրթություն

Հատուկ կրթություն մարզում իրականացվում է Վանաձորի թիվ 1 հատուկ /օժանդակ/ դպրոցում՝ 67 երեխա/ և Սպիտակի հատուկ դպրոցում՝ 70 երեխա:

2016 թվականին ներառական կրթություն իրականացրել են մարզի 20 հանրակրթական դպրոցներ, որտեղ, ընդհանուր հաշվով, ընդգրկված է 573 աշակերտ: Այդ դպրոցներից 4-ը ավագ դպրոցներ են:

* Գծապատկերում ներառված չեն ԿԳ նախարարության ենթակայության ներառական կրթություն իրականացնող ավագ դպրոցների տվյալները:

Խոցելի երեխաների սոցիալական ներառում. <<Երեխայի խնամքի համակարգի բարեփոխման շրջանակներում այլընտրանքային խնամքի, ընտանիքի աջակցության և ներառական կրթության ծառայությունների ընդլայնում>> ծրագրի շրջանակներում 2016թ-ի օգոստոս-դեկտեմբեր ամիսներին ԿԱԻ Վանաձորի մասնաճյուղի հետ համատեղ իրականացվել է մարզի բոլոր դպրոցների մանկավարժական կոլեկտիվների վերապատրաստումներ, որը կշարունակվի մինչև 2017թ-ի փետրվարի 3-ը:

Համագործակցության հանրապետական գործադիր մարմինների հետ

Մարզում գործում են 6 բուհ՝ որից 2-ը ոչ պետական, 9 միջին մասնագիտական և 2 արհեստագործական պետական ուսումնական հաստատություններ, որոնց հետ համագործակցելով և համապատասխան ուսումնասիրություններ իրականացնելով, մարզի սոցիալ-տնտեսական զարգացումների վերաբերյալ առաջարկություններ են ներկայացվել ՀՀ համապատասխան նախարարություններ՝ մասնագիտությունների ընտրության հետ կապված: Այս գործընթացը իրականացվում է յուրաքանչյուր տարի:

Ռազմահայրենասիրական դաստիարակություն

Աճող սերնդի դաստիարակության գործում կարևոր դեր է խաղում ռազմահայրենասիրական աշխատանքների կազմակերպումը հանրակրթական դպրոցում: Այդ խնդիրների լուծման ուղղությամբ էական աշխատանք է կատարվել Լոռու մարզի հանրակրթական դպրոցներում: Հանրահայտ է, որ հանրակրթության բնագավառում առանձնահատուկ նշանակություն ունի ՆԶՊ առարկայի դասավանդման գործընթացի կազմակերպումը: Նրա նպատակն է պատրաստել ռազմահայրենասիրական ոգով դաստիարակված ռազմագիտական անհրաժեշտ գիտելիքներ և բարոյականային բարձր հատկություններ ունեցող պատանիներ: Այս գործում մեծ դեր ունի ՆԶՊ առարկայի դասավանդման որակը: Մարզի դպրոցներում կա 248 միավոր ուսումնական զենք, որից 130-ը ուսումնական ինքնաձիգ զենք է, 19-ը՝ նռնականետ, 99-ը՝ օդամղիչ հրացան: 2016թ-ին դպրոցների ռազմագիտության դասասենյակները և լսարանները նորացվել են համապատասխան դիդակտիկ պարագաներով, ցուցադրական նյութերով, ստենդներով և տեսաֆիլմերով:

2016թ. ապրիլ-մայիս ամիսներին հաջողությամբ կազմակերպվեցին մեկօրյա ռազմադաշտային պարապմունքները: Դրանց մասնակցեցին 11-րդ դասարաններում սովորող 492 պատանիներ: Համագործակցված աշխատանք է կատարվել Լոռու մարզի Փրկարարական վարչության հետ:

Սովորողների ռազմահայրենասիրական դաստիարակության գործում կարևոր նշանակություն ունի շրջանավարտների կողմից ռազմական ուսումնական հաստատություններ ընդունվելու աշխատանքների կազմակերպումը: Ուսումնական հաստատություններում, ի շնորհիվ տնօրենների և զինղեկների ռազմահայրենասիրական դաստիարակությունը կարևորելու և գործընթացը բարձր մակարդակով կազմակերպելու 2016թ. հանրապետության տարբեր ՌՈՒՀ-եր է ընդունվել 17 դիմորդ: Տարածքային զինկոմիսարիատների հետ համագործակցված աշխատանք է տարվում շրջանավարտների կողմից ՀՀ, ԱՊՀ և արտասահմանյան երկրների բուհեր ընդունվելու համար:

Սովորողների ռազմահայրենասիրական դաստիարակության կազմակերպման գործում կարևոր է դպրոցների հետ ռազմաշեֆական աշխատանքների կազմակերպումը: Ներկա դրությամբ մարզի բոլոր դպրոցները կապված են շեֆ - զորամասերի հետ և արդյունավետ աշխատանք են տանում սովորողների՝ ՀՀ ազգային բանակում ծառայության նախապատրաստելու ուղղությամբ:

Ոչ պետական միջոցներով կրթական օբյեկտների եւ նախադպրոցական հաստատությունների մասով իրականացրած ներդրումներ

Պարենի Համաշխարհային Ծրագրի Հայաստանյան գրասենյակի կողմից մարզի 138 դպրոցներում իրականացվում է <<Դպրոցական սնունդ>> ծրագիրը, որի շրջանակներում տարրական դասարանների եւ նախակրթարանների 11283 երեխաների համար 1-անգամյա սնունդ է կազմակերպվում:

Ծրագրում ընդգրկված են նաև դպրոցներում գործող 25 նախակրթարանները: Նախադպրոցական կրթության զարգացման ուղղությամբ համագործակցություն է իրականացվել Կրթության ազգային ինստիտուտի, ԿԳՆ կրթական ծրագրերի կենտրոնի, միջազգային, բարեգործական կազմակերպությունների («Վորլդ Վիժն», ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակի UNICEF, «Փրկեցեք երեխաներին», «Քայլ առ քայլ և այլն), հասարակական կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կառույցների հետ:

Ի կատարումն <<Դպրոցականների՝ 2016 թվականի ամառային հանգստի կազմակերպման նպատակով միջգերատեսչական հանձնաժողով ստեղծելու մասին>> ՀՀ վարչապետի՝ 30.05.2016թ. N 444-Ա որոշման 3-րդ կետի՝ նախապատրաստվել է մարզի սոցիալապես անապահով, ծնողազուրկ 7-13 տարեկան 415 աշակերտների ցուցակը, որոնք իրենց ամառային հանգիստը 3 հերթափոխով անց են կացրել Հանքավանի «Լուսաբաց» մանկական առողջարարական ճամբարում: Պատշաճ մակարդակով կազմակերպվել է երեխաների մեկնումը եւ վերադարձը:

Մարզի 31 ուսման գերազանց առաջադիմություն ունեցող, սոցիալապես անապահով ընտանիքների աշակերտներին և սովորողներին նշանակվել է <<Լոռու դպրոց>> հիմնադրամի անվանական կրթաթոշակ 3000-10000 դրամիչափով: 17 շնորհալի երեխաների <<Լոռու

մշակույթ և սպորտ>> հիմնադրամի կողմից նշանակվել է 10000-20000 դրամի չափով կրթաթոշակ:

Նոր ուսումնական տարվա կապակցությամբ օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսների ընթացքում <<Լոռու դպրոց>> հիմնադրամի կողմից մարզի ավելի քան 1200 անապահով ընտանիքների դպրոցական երեխաների հատկացվել են 11 անուն գրենական պիտույքներ, գրքերի վարձավճարներ և զանազան կարգի այլ օգնություններ:

Դասագրքերի շրջանառու համակարգով 2016-2017 ուստարվա սկզբում բաշխվել է 22 անուն 26 593 դասագիրք: Դասագրքերի վարձավճարների գանձումը մարզում կատարվել է 100 տոկոսով:

Ստացվել են տարրական դասարանների 19 անուն 33 055 դասագիրք, 1 անուն 142 ուսուցչի ձեռնարկ:

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

<< Լոռու մարզում մշակութային քաղաքականության իրականացման և ապահովման նպատակով 2016թ. կազմակերպվել են պետական, ազգային և այլ տոների, հիշատակի օրերի հետ կապված զանգվածային միջոցառումներ:

Կազմակերպվել և անց են կացվել.

Ամանորյա և Սուրբ ծննդյան օրվան նվիրված հանդիսություններ:

Հայոց բանակի կազմավորման 24-րդ տարելիցին նվիրված միջոցառումներ:

Հայոց ցեղասպանության 101-րդ տարելիցին նվիրված մարզային միջոցառումների վերաբերյալ՝ գրական-երաժշտական ցերեկույթներ:

Առաջին Հանրապետության տոնի և Ղարաքիլիսայի հերոսամարտին նվիրված համերգ-հանդիսություն, որը տեղի է ունեցել Վանաձորի «Կոտրած եկեղեցու» շրջակա տարածքում:

Մայիսյան հաղթանակներին նվիրված «Այսուհետև միշտ պիտի պահենք, պահպանենք մեր հաղթանակները» խորագրով միջոցառումներ:

Հայրենական Մեծ պատերազմում տարած հաղթանակի 71-րդ և Շուշիի ազատագրման 24-րդ տարեդարձին նվիրված միջոցառումներ:

<< Անկախության 25-ամյա հոբելյանին և Սահմանադրության օրվան նվիրված հանդիսություններ և տոնական համերգներ :

1988թ.Երկրաշարժի անմեղ զոհերի հիշատակին նվիրված միջոցառումների շրջանակներում կազմակերպվել է գրական-երաժշտական ցերեկույթներ:

«Պետական աջակցություն մշակութային միջոցառումներին» ծրագրի շրջանակներում կազմակերպվել են հետևյալ միջոցառում-հանդիսությունները.

ա/ Մայրության և գեղեցկության տոնին նվիրված հանդիսություն Գեղագիտության ազգային կենտրոնի Վանաձորի մասնաճյուղում.

բ/ «Ազգային նվագարանների երգի-պարի, ասմունքի» ամենամյա Լոռու մարզային փառատոնի կազմակերպում և անցկացում

գ/ «Վարդավառ» հանդիսություն Գյուլագարակ համայնքի «**Հեքիաթ**» հանգստյան գոտու տարածքում

Այլ միջոցառումների թվում՝

«Ազգային Գրադարանային Շաբաթ» Լոռու մարզային գրադարանում և մարզի շուրջ 45 գրադարաններում:

«Թանգարանային գիշեր» խորագրով միջոցառումներ թանգարաններում:

«Երեխաների պաշտպանության օրվան» նվիրված միջոցառումներ Վանաձորի Հայքի հրապարակում և այլ համայնքներում:

Անհայտ Կորած Ազատամարտիկների օրվան նվիրված միջոցառում

«Երաժշտության տոն» խորագիրը կրող համերգ-հանդիսություններ:

«Ծաղկի տոն» հանդիսության Թեժ լեռան հովտում և Վանաձոր քաղաքում:
«Ֆրանկոֆոնիայի» օրերին նվիրված միջոցառումների կազմակերպում:

«Բերքի տոն 2016» համաժողովրդական հանդիսության գեղարվեստական մասի կազմակերպում և անցկացում:

«Խորովածի տոն 2016» մրցույթ-փառատոնը Ախթալա համայնքում:

«Թումանյանական հեքիաթի օր» տիկնիկային թատրոնների **11-րդ** միջազգային փառատոնի կազմակերպումը մարզի քաղաքային և գյուղական համայնքներում:

«Թումանյանական օր» ավանդական հանդիսությունը Դսեղ համայնքում:

«Ասմունքի հանրապետական մանկապատանեկան 9-րդ մրցույթ-փառատոն»-ի Լոռու մարզային եզրափակիչ փուլի կազմակերպում: Հաղթողները մասնակցել են Երևանում կայանալիք հանրապետական փուլին՝ արժանանալով մրցանակների և հուշանվերների:

Սանահինի միջնադարյան համալսարանի հիմնադրման 1050-ամյակին նվիրված ուխտագնացություն Սանահին վանքային համալիր:

ԼՂՀ «Մենք ենք մեր սարերը» երգի-պարի համույթի համերգները Լոռու մարզի Վանաձոր, Տաշիր, Ստեփանավան, Ալավերդի և այլ համայնքներում:

«Հայ Վերածնունդ» արվեստների հանրապետական 2-րդ փառատոն Վանաձորում:

«**Իմ Հայաստան**» համահայկական փառատոնի կազմակերպումը Վանաձորի Շ.Ազնավուրի անվան մշակույթի պալատում և Էդ. Կզարթմյանի անվան երաժշտական դպրոցի համերգասրահում:

Վանաձորի Շարա Տալանի անվան երաժշտական դպրոցի հիմնադրման **50-ամյակին** նվիրված հանդիսություն:

«**ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՎԵՐԱԾՆՈՒՆԴ**» համահայկական փառատոնը, որը կայացավ ՀՀ Տավուշի մարզի Դիլիջան քաղաքում:

Լոռու մարզի երաժշտական դպրոցներից շուրջ **50** աշակերտներ մասնակցել են Երևանի Ա. Խաչատրյան համերգասրահում կազմակերպված համերգ-հանդիսությանը:

Հայ-Չինական փառատոնը, որի մեկնարկը տրվել է Լոռու մարզի **Օձուն** համայնքում: «Հայկական ներկայանակ» բացօթյա նկարչության փառատոնային ծրագիրը կարևորում է նման մշակութային շփումների նշանակությունը:

«**Թատերական Լոռի**» փառատոնը, որին մասնակցել են ինչպես հայաստանյան այնպես էլ Վրաստանի, Իրանի, Ճապոնիայի, Ռուսաստանի դաշնության թատերական կոլեկտիվները:

Ավանդույթ են դարձել **Լոռու** մարզի հետ բարեկամության խոր արմատներ ձգած **ԼՂՀ Մարտակերտի** վարչական շրջանի դպրոցականների այցելությունները Լոռի:

«**Երևանյան հեռանկարներ**» փառատոնի շրջանակներում Վանաձորի Էդ. Կզարթմյանի անվան երաժշտական դպրոցի դահլիճում տեղի է ունեցել Էստոնական ազգային արական երգչախմբի համերգը, որը նվիրված է եղել Հայոց ցեղասպանության 101-րդ տարելիցին:

Ճապոնական ֆիլմերի փառատոնի կազմակերպումը Վանաձորի Շ.Ազնավուրի անվան մշակույթի պալատում:

Միջմարզային կապերի ամրապնդման նպատակով կազմակերպվել են Գյումրիի Ա. Շիրյանի անվան երաժշտական դպրոցի շնորհալի սաների համերգը Ալավերդի քաղաքում: Վանաձորի «**Հայորդաց**» տան «**Շողակն**» և Գուգարաց թեմի «**Սուրբ Տիրամայր**» երգչախմբերի համերգները Տավուշի մարզի Դիլիջան քաղաքում:

«**Երգը բարեկամության կամուրջ**» մրցույթ-փառատոնի Լոռու մարզային փուլի կազմակերպում և անցկացում Շ. Ազնավուրի անվան մշակույթի պալատում: Տեղի հաղթողները մասնակցել են հանրապետական փուլին և արժանացել մրցանակային և խրախուսական տեղերի:

ՀՀ Ժող. նկարիչ Հրանտ Թադևոսյանի «**Մի նկարի պատմություն**» խորագիրը կրող ցուցահանդեսը Վանաձորի Ստ. Զորյանի տուն-թանգարանում:

«**Վերակառուցում**» խորագրով համահայկական դրամահավաքը, որը կայացել է Վանաձորի Շ.Ազնավուրի անվան մշակույթի պալատում:

Մշտապես աջակցություն է ցուցաբերվում մարզում գործող Վանաձորի Ուկրաինական համայնքի՝ **«Վերբիչենկա»** երգչախմբին, ովքեր մշտապես մասնակցում են կազմակերպվող մարզային միջոցառումների, ուկրաինայի անկախության օրվան նվիրված միջոցառումներին, հարկ եղած ժամանակ հյուրախաղային ծրագրերին:

ՍՊՈՐՏ ԵՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅՈՒՆ

❖ 2016թ. փետրվարի 7-ին Թեժ լեռան հովտում կազմակերպվել և անց է կացվել **<<Լոռվա ծմեռ-2016>>** 46-րդ ավանդական մարզատոնահանդեսը:

Համաձայն միջոցառման ծրագրի, Թեժ լեռան հովտում կազմակերպվել և անց են կացվել տարբեր մարզաձևերից և ազգային խաղերից մրցաշարեր, որոնց հաղթողները պարգևատրվել են պատվոգրերով և նվերներով:

2016թ.-ի մայիսին Վանաձորում անց է կացվել **<<ՀՀ Լոռու մարզպետի գավաթ>> մրցաշարը՝** ֆուտբոլ մարզաձևից, որին մասնակցել են տարածաշրջաններում հաղթած թիմերը, ինչպես նաև Վանաձորից 12 թիմ/ընդհանուր 16 թիմ/ : Մրցաշարի հաղթող է ճանաչվել ՎՊՀ-ի թիմը: Հաղթող և մրցանակային տեղեր զբաղեցրած թիմերը պարգևատրվել են մարզպետի պատվոգրերով, մարզպետի գավաթներով, մեդալներով, դրամական պարգևներով:

❖ Կազմակերպվել է հանրակրթական դպրոցների սովորողների առաջին հանրապետական ուսումնամարզական խաղերը, որի Լոռու մարզային փուլում հաղթող է ճանաչվել Վանաձորի թիվ 23 հիմնական դպրոցի թիմը: Լոռեցիները փայլուն մասնակցություն են ունեցել հանրապետական եզրափակիչ փուլին՝ ճանաչվելով 1-ին ուսումնամարզական խաղերի չեմպիոն: Թիմին ընդունել և պատվոգրերով ու նվերներով պարգևատրել է ՀՀ Լոռու մարզպետ Արթուր Նալբանդյանը:

❖ Կազմակերպվել է ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար **<<Լավագույն նախադպրոցական հիմնարկ>>** մրցույթի տարածաշրջանային և մարզային փուլերը: Մարզային փուլի հաղթող է ճանաչվել Վանաձորի թիվ 31 ՆՈՒՀ-ի թիմը, որը գերազանց մասնակցություն է ունեցել Երևանում կայացած հանրապետական եզրափակիչ փուլին՝ գրավելով երկրորդ տեղ: Երեխաները մարզպետի կողմից արժանացել են ընդունելության և պարգևատրվել նվերներով:

❖ Հուլիս ամսին կայացել են **<< անկախության 25-րդ տարելիցին նվիրված ամենամյա դպրոցականների մարզական խաղերի տարածաշրջանային, մարզային և հանրապետական եզրափակիչ փուլի մրցումները**, որին մասնակցել են Լոռու մարզի հավաքական թիմերը: Մեր մարզը ներկայացնող թիմերը եզրափակիչ փուլում գրավել են 3 առաջին տեղ /թեթև արթնտիկա տղաներ, սեղանի թենիս աղջիկներ, սեղանի թենիս տղաներ/:

❖ Մարզպետարանի աշխատակազմի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչության մշակույթի և սպորտի բաժնի և Վանաձորի քաղաքապետարանի ենթակայության տակ գործող շախմատի դպրոցի ջանքերով կայացել են **դպրոցականների շախմատի օլիմպիադայի ներդպրոցական, համայնքային և մարզային փուլերը:**

❖ Մարզի հանրակրթական դպրոցների 1-6-րդ դասարանի աշակերտների շրջանում կազմակերպվել է **<< Ազգային ժողովի Գավաթ>>-ի խաղարկության մրցումների ներդպրոցական, տարածաշրջանային, մարզային փուլերը:** 3-6-րդ դասարանի 1-ին տեղ գրաված թիմերը **<<Լոռու մշակույթ, սպորտ երիտասարդություն>>** հիմնադրամի կողմից ստացել են մարզահագուստ և մարզակոշիկ հանրապետական փուլին մասնակցելու համար /թվով 12 աշակերտ/:

❖ Կազմակերպվել են ՀՀ Նախագահի մրցանակի համար **<<Լավագույն մարզական ընդհանր>>** մրցույթի 2016թ. տարածաշրջանային, մարզային փուլերը:

❖ 2016թ. Օգոստոսի 17-23-ը Ծաղկաձորում անց է կացվել **<<Քաղե-2016>>** երիտասարդական հավաքը, որին մասնակցել է նաև Լոռու մարզը ներկայացնող ջոկատը: Լոռեցի երիտասարդները փայլուն մասնակցություն են ունեցել հավաքի ընթացքում կազմակերպված մրցումներին՝ երրորդ տարին անընդմեջ ճանաչվելով հավաքի լավագույն ջոկատ:

❖ Սեպտեմբեր ամսին կազմակերպվել է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի մրցանակի համար **<<Լավագույն հաշմանդամ մարզիկ>>** մրցույթի Լոռու մարզային փուլը, որի հաղթողները մասնակցել են Ծաղկաձորում անցկացված եզրափակիչ փուլին: Գրավելով 2 առաջին, 2 երկրորդ և 2 երրորդ տեղ, Լոռու մարզի թիմը հասավ աննախադեպ հաջողության՝ ընդհանուր հաշվարկում գրավելով 1-ին տեղը:

❖ Սեպտեմբերին մարզի թվով 7 քաղաքներում և Գուգարք համայնքում կազմակերպվել են **մարզական փառատոներ**, որոնց ընդհանուր թվով մասնակցել են շուրջ 7.500 մարդ:

Մարզական փառատոնը լավագույնս կազմակերպելու համար Վանաձոր համայնքը 4-րդ անգամ հանրապետությունում գրավել է 1-ին տեղ:

❖ Հոկտեմբերին կազմակերպվել են ավագ տարիքի **դպրոցականների ամենամյա ռազմա-մարզական խաղերի դպրոցական, տարածքային և մարզային փուլերը**: Մարզային փուլում հաղթող է ճանաչվել Լեռնապատի դպրոցի թիմը, որը նոյեմբերի 1-4 Երևանի Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտում մասնակցել է հանրապետական եզրափակիչ փուլին:

❖ Հոկտեմբեր ամսին ամփոփվել է **Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի մրցանակի համար <<Լավագույն գյուղական մարզական համայնք>>** > հանրապետական մրցույթների համար ներկայացված հայտերը: <<Լավագույն գյուղական մարզական համայնք>> անվանակարգում երրորդ տեղ է գրավել Լոռու մարզը ներկայացրած Լեռնապատ համայնքը:

❖ 2016թ. ընթացքում ՀՀ Լոռու մարզպետին կից գործող երիտասարդական խորհուրդը քննարկել է մարզի երիտասարդությանը հուզող բազմաթիվ խնդիրներ և ծրագրեր, ուսումնասիրվել են բազմաթիվ առաջարկություններ:

2016թ-ի ընթացքում Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամի Լոռու մարզային կենտրոնի հետ համատեղ կազմակերպվել են հանդիպումներ մարզի առավել ակտիվ երիտասարդների հետ: Տարբեր թեմաներով կազմակերպվել են բազմաբնույթ քննարկումներ, կլոր սեղաններ մարզի տարածքում գործող հասարակական կազմակերպությունների, ԲՈՒՀ-երի ուսանողական խորհուրդների այլ շահագրգիռ կազմակերպությունների և անհատների հետ: